

VĚTA JEDNOČLENNÁ, DVOJČLENNÁ A VĚTNÝ EKVIVALENT

Věta dvojčlenná – má část podmětovou a část přísudkovou
(i podmět nevyjádřený a všeobecný)

Věta jednočlenná – (= jednočlenná slovesná) nemá část podmětovou,
má pouze přísudkovou část

Větný ekvivalent – (= jednočlenná neslovesná) nemá část
přísudkovou, neobsahuje určité sloveso

Základem větného ekvivalentu jsou tyto slovní druhy:

podstatné jméno v 1. p. _____

podstatné jméno v 5.p. _____

přídavné jméno _____

zájmeno _____

sloveso v infinitivu _____

příslovce _____

částice _____

citoslovce _____

1. **Doplň ke každému výše uvedenému slovnímu druhu příslušný větný ekvivalent.**

2. **Uved', na kterém slovním druhu jsou založeny následující větné ekvivalenty:**

Pane vrchní! _____

Těch lidí! _____

Být tak mladší o deset let! _____

Ale ne! _____

Ne zcela přesvědčivé. _____

Vstávat! _____

Budíček! _____

Hybaj! _____

Určitě? _____

I já? _____

Mít tak auto. _____

Kdepak! _____

3. U následujících vět urči, zda se jedná o větu jednočlennou, dvojčlennou nebo větný ekvivalent:

- Dávej pozor! _____
Padla mlha. _____
Ten darebák! _____
Nechce se mi nic dělat. _____
Stát! _____
Už zvonilo? _____
Blíží se bouřka. _____
V teplé posteli mu bylo příjemně. _____
Stůjte! _____
A co já? _____
Pavla pálí oči. _____
Venku začíná sněžit. _____

4. Věty jednočlenné a větné ekvivalenty změň na věty dvojčlenné:

- Bolí mě v krku. _____
Pozdě večer se mu zastesklo po rodičích. _____
Mít tak milion! _____
V dálce zahřmělo. _____
Na této trati došlo ke srážce vlaků. _____
Celou noc venku mrzlo. _____
Stát! _____
Venku už se setmělo. _____
Sněží. _____
Zákaz kouření! _____
Aha. _____

5. Věty dvojčlenné změň na jednočlenné nebo větné ekvivalenty:

- Blesky křížovaly oblohu. _____
Každý den bude snídaně v sedm hodin. _____
Dávej pozor! _____
Za vozem se zvedal prach. _____
V noci se mi zdál sen o tobě. _____
Necítím se dobře. _____
Toho nedorozumění lituji. _____
Buďte už zticha! _____
Venku fouká silný vítr. _____
Vstávejte! _____
Zazvonil zvonek. _____

ŘEŠENÍ

Základem větného ekvivalentu jsou tyto slovní druhy:

podstatné jméno v 1. p.	Budíček!
podstatné jméno v 5.p.	Karle!
přídavné jméno	Pěkné.
zájmeno	My?
sloveso v infinitivu	Vstávat!
příslovce	Velmi dobře.
částice	Ano.
citoslovce	Fuj!

1. Doplně ke každému výše uvedenému slovnímu druhu příslušný větný ekvivalent.

2. Uveď, na kterém slovním druhu jsou založeny následující větné ekvivalenty:

Pane vrchní!	podstatné jméno
Těch lidí!	podstatné jméno
Být tak mladší o deset let!	infinitiv
Ale ne!	částice
Ne zcela přesvědčivé.	přídavné jméno
Vstávat!	infinitiv
Budíček!	podstatné jméno
Hybaj!	citoslovce
Určitě?	příslovce
I já?	zájmeno
Mít tak auto.	infinitiv
Kdepak!	částice

3. U následujících vět urči, zda se jedná o větu jednočlennou, dvoječlennou nebo větný ekvivalent:

Dávej pozor!	D
Padla mlha.	D
Ten darebák!	E
Nechce se mi nic dělat.	J
Stát!	E
Už zvonilo?	J
Blíží se bouřka.	D
V teplé posteli mu bylo příjemně.	J
Stůjte!	D
A co já?	E
Pavla pálí oči.	D
Venku začíná sněžit.	J

4. Věty jednočlenné a větné ekvivalenty změň na věty dvojčlenné:

Bolí mě v krku. **Bolí mě krk.**

Pozdě večer se mu zastesklo po rodičích. **Večer si stýskal po rodičích.**

Mít tak milion! **Kdybych tak měl milion!**

V dálce zahřmělo. **V dálce zaburácel hrom.**

Na této trati došlo ke srážce vlaků. **Na této trati se srazily vlaky.**

Celou noc venku mrzlo. **Celou noc byl venku mráz.**

Stát! **Stůjte!**

Venku už se setmělo. **Venku padl soumrak.**

Sněží. **Padá sníh.**

Zákaz kouření! **Nekuřte! Kouření je zakázáno!**

Aha. **Došlo mi to. Pochopil jsem.**

5. Věty dvojčlenné změň na jednočlenné nebo větné ekvivalenty:

Blesky křižovaly oblohu. **Blýskalo se.**

Každý den bude snídaně v sedm hodin. **Každý den se snídá v sedm.**

Dávej pozor! **Pozor!**

Za vozem se zvedal prach. **Za vozem se prášilo.**

V noci se mi zdál sen o tobě. **V noci se mi tobě zdálo.**

Necítím se dobře. **Není mi dobře.**

Toho nedorozumění lituji. **Je mi to líto. Mrzí mě to.**

Buďte už zticha! **Ticho!**

Venku fouká silný vítr. **Venku silně fouká.**

Vstávejte! **Vstávat!**

Zazvonil zvonek. **Zvonilo.**